

HELLE NØRGAARD
URBANISERING OG FLYTTEMØNSTRE: VÆKST OG VILKÅR
PÅ LANDET

REALDANIA DEBATMØDE I PRIVAT BOLIGFORUM 15 NOVEMBER 2018

STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT
AALBØRG UNIVERSITET KØBENHAVN

Hans Thor Andersen & Helle Nørgaard

To myter om den regionale befolkningsudvikling

Bosætning og flyttemønstre i Danmark – en oversigt

- at befolkningen ensidigt søger mod de store byer,
- at der er befolkningstilbagegang i andre dele af landet,
- at de unge flytter væk og at kun de ældre bliver tilbage og
- at denne proces er uafvendelig og ikke kan stoppes.

Forsimpling af en mere kompleks og nuanceret virkelighed.

Skiftende flytteomfang samt retning for flytningerne relateret til økonomiske konjunkturer.

Flyttebevægelser og urbaniseringsforløb i et historisk og geografisk perspektiv

Urbaniseringen har historisk haft forskellige forløb og geografiske udtryk med skiftende befolkningsvækst og -tilbagegang i forskellige dele af landet.

Midten af 1800-tallet: afvandring af overskudsarbejdskraften fra landbruget, som flyttede til byerne i sammenhæng med industrialiseringen.

1930erne -1960erne: forstæderne,
1970erne og 1980erne: landdistrikter og mindre bysamfund,
fra midten af 1990erne: de store byer og især København.

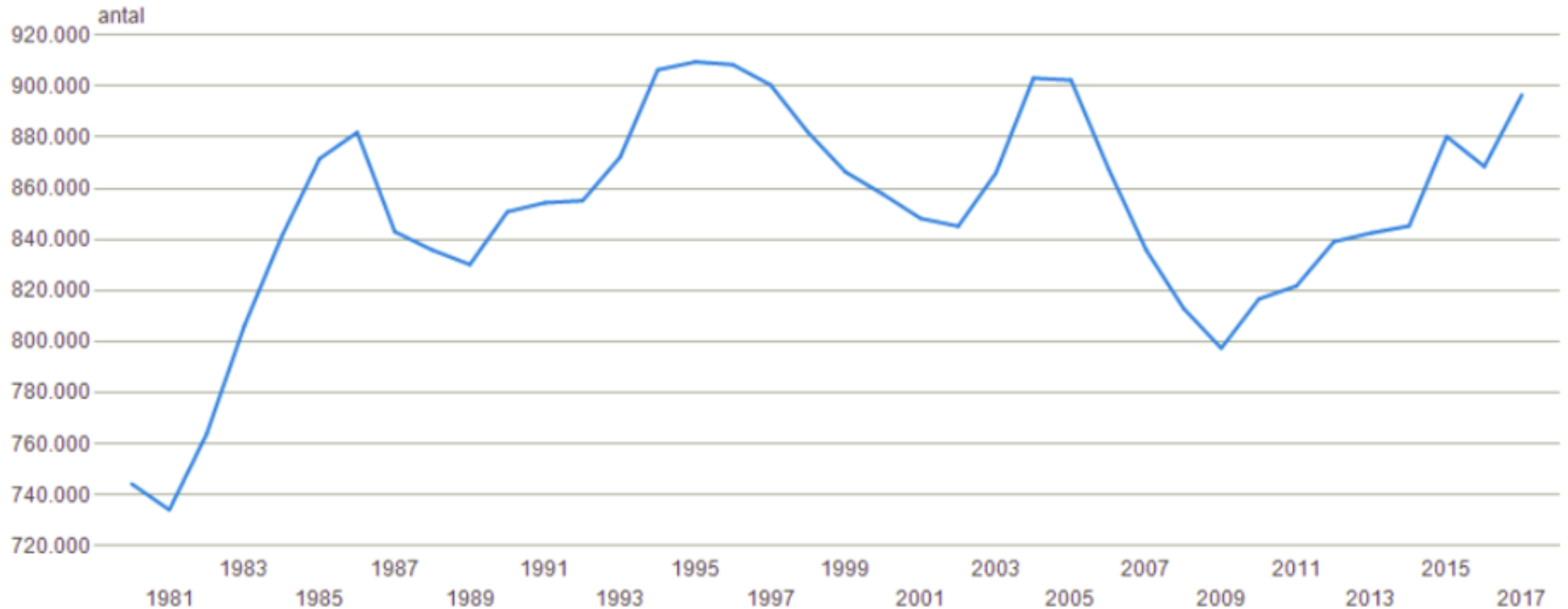
Flyttebevægelser og urbaniseringsforløb i et historisk og geografisk perspektiv

1940	1950	1960	1970	1980	1990	1995	2000	2010	2014	2015	2016	2017
700.465	768.105	721.381	622.773	498.850	466.723	471.300	495.699	528.208	570.171	580.295	591.485	602.481
18,2 %	17,9%	15,7%	12,6%	9,7%	9,1%		9,3 %	9,5 %	10,1 %	10,3%	10,4%	10,5%

Kilde: Københavns Kommune: Fakta ark fra Københavns statistik

Samtlige flytninger i Danmark 1980 - 2017

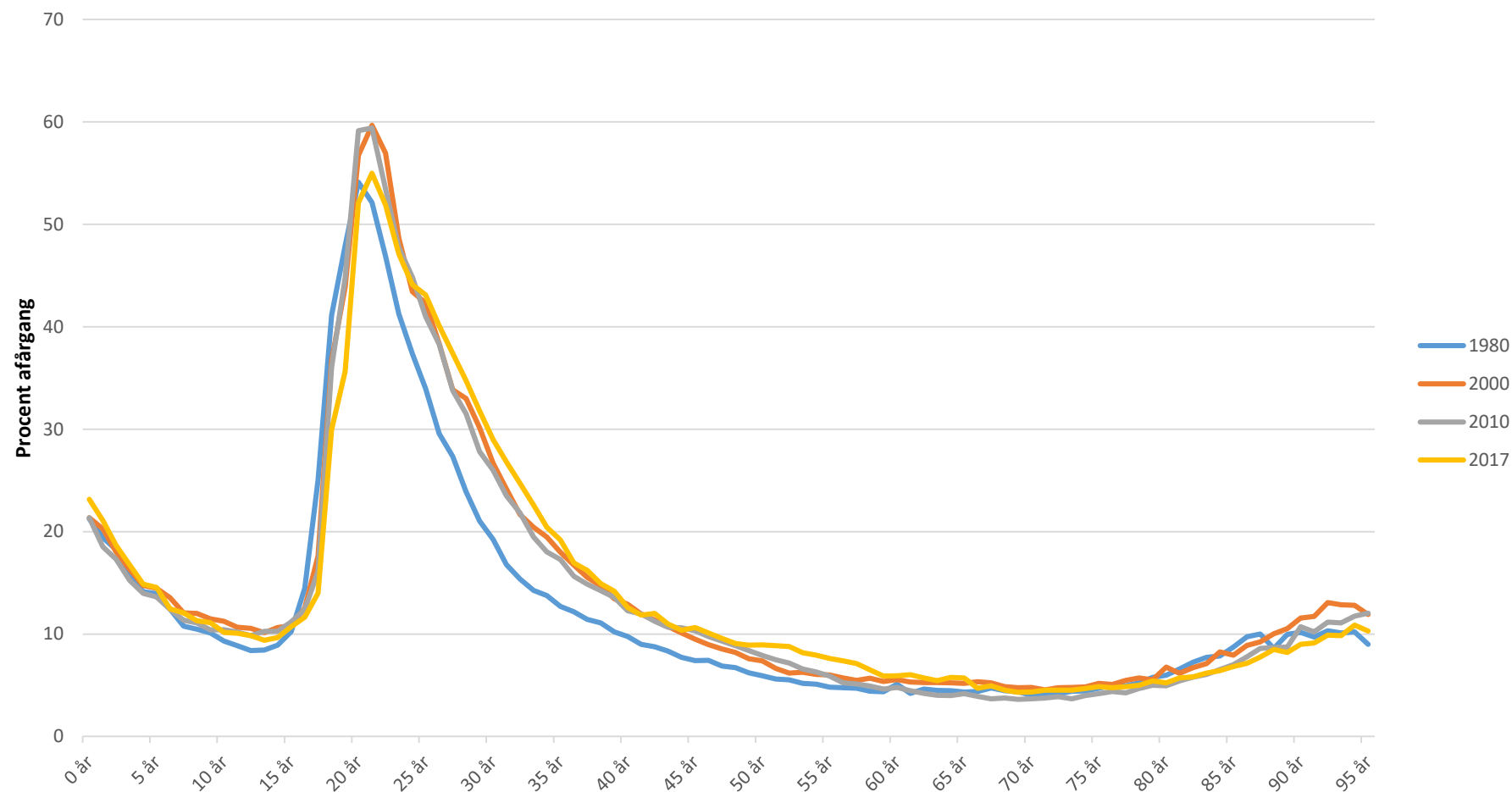

Kilde: Statistikbanken, FLY.

STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT
AALBORG UNIVERSITET KØBENHAVN

Aldersrelaterede flytninger i 1980, 2000, 2010 og 2017

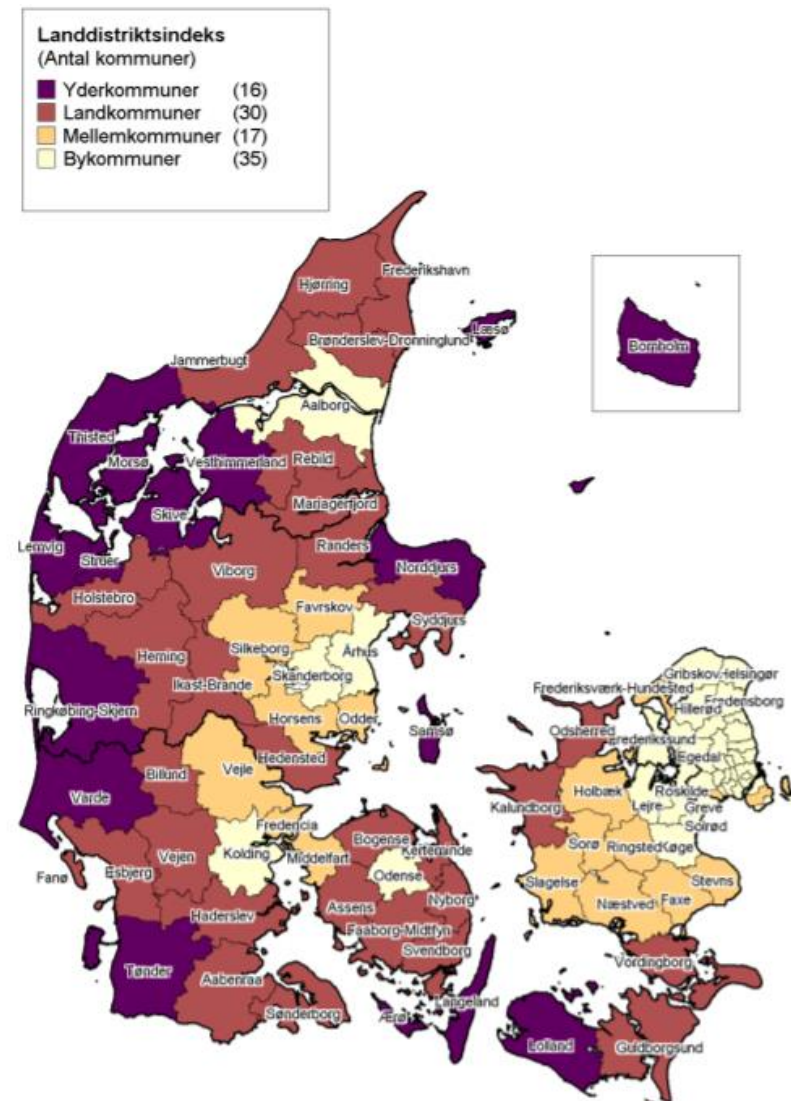
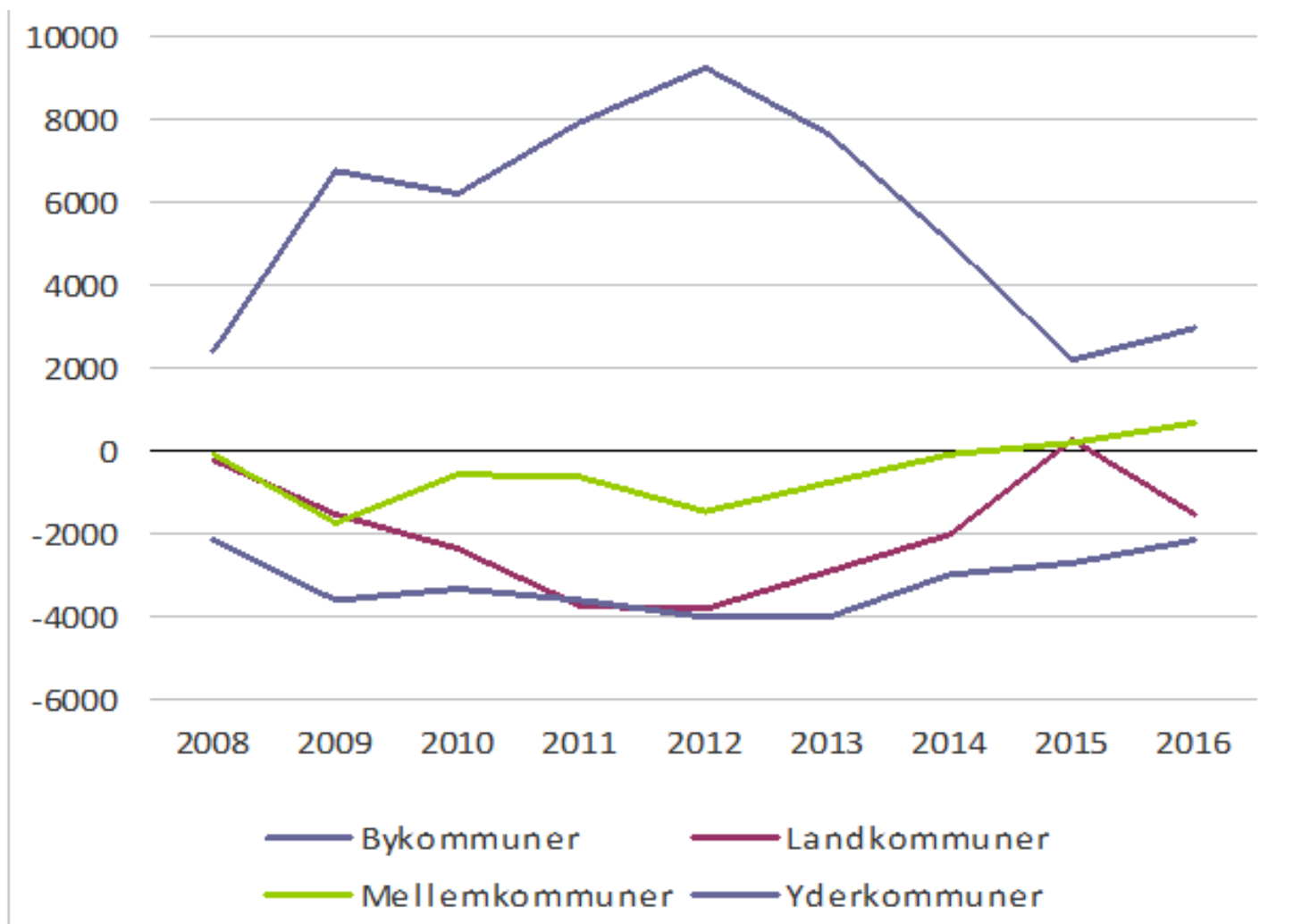
Kilde: Statistikbanken, FOLK2.

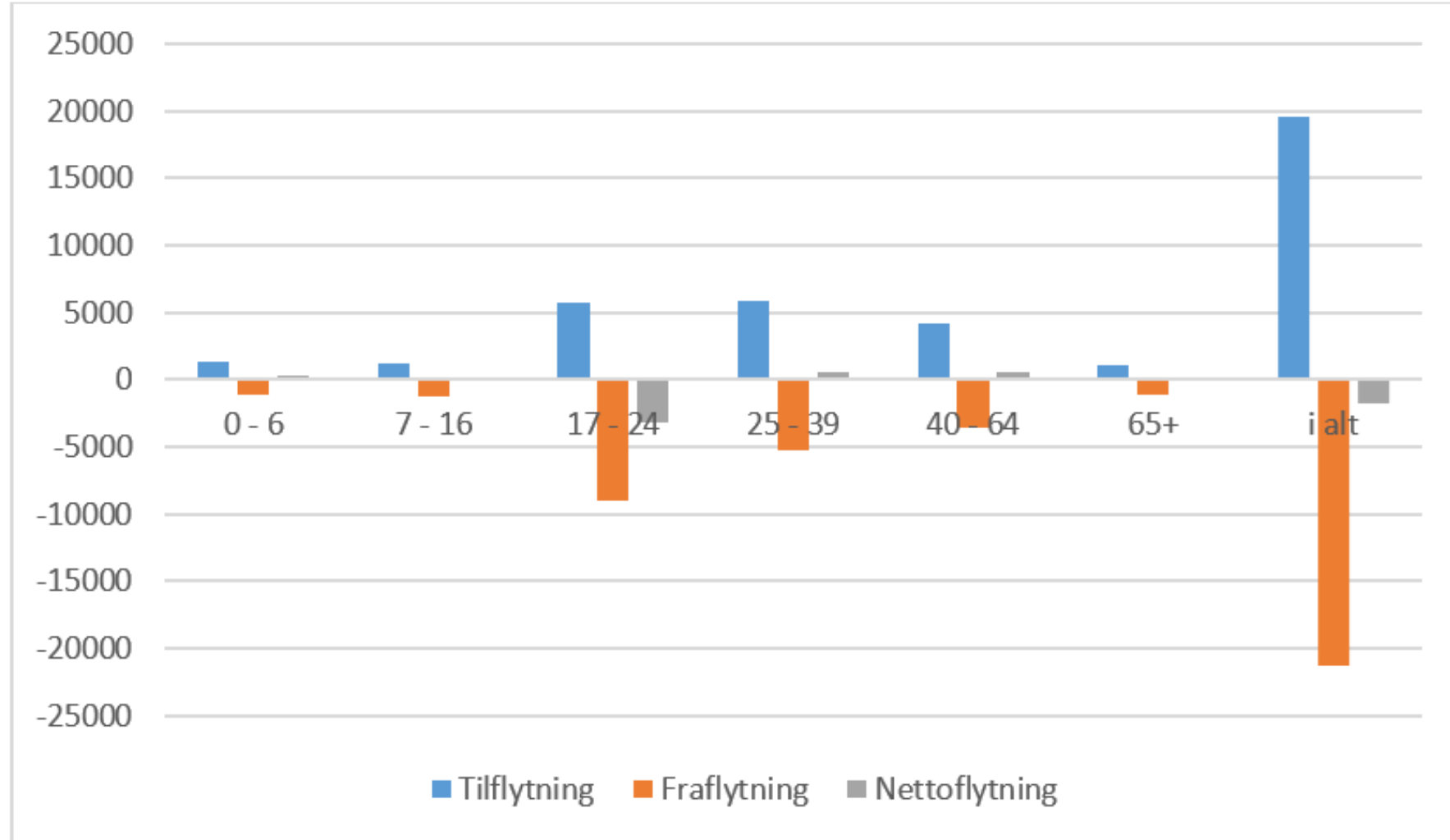
STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT
AALBORG UNIVERSITET KØBENHAVN

Flyttebevægelser og økonomiske konjunkturer

Nettoflytninger i fire kommunetyper fra starten af den økonomiske krise i 2008 indtil en periode med begyndende vækst i 2016.

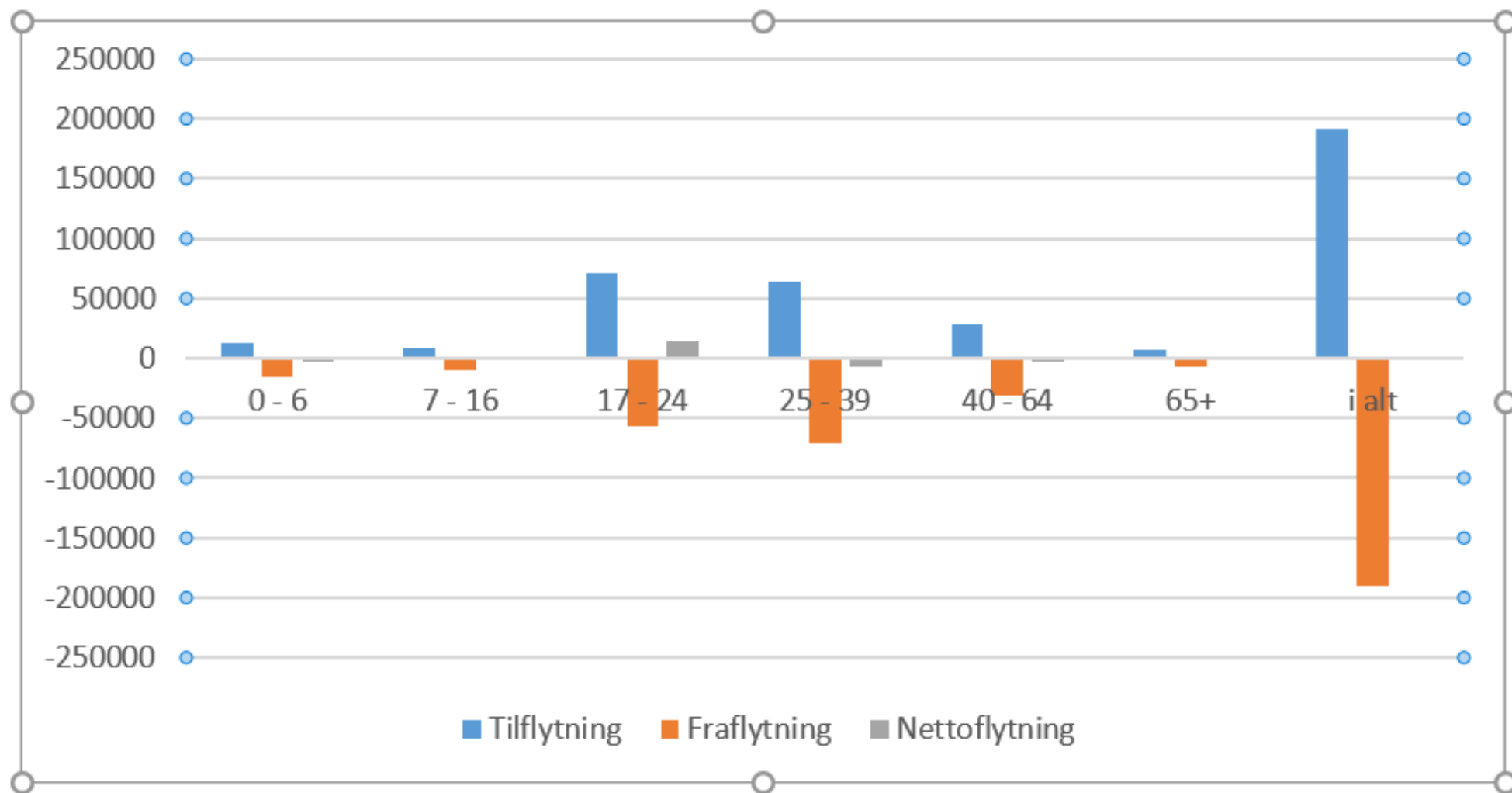

Aldersopdelte flytninger, yderkommuner 2017

Kilde: Statistikbanken, FLY66.

Aldersopdelte flytninger, bykommuner 2017

Kilde: Statistikbanken, FLY66.

Befolkningens fordeling efter bystørrelse 1901 - 2018 (%)

	1901	1921	1940	1960	1970	1981	1990	2000	2010	2018
Storkøbenhavn	20,1	21,4	26,6	28,1	28,0	27,0	26,0	26,0	27,8	29,0
By > 100.000	0,0	0,0	3,3	6,7	9,3	8,4	8,8	9,0	9,3	9,7
By 10 - 99.999	10,2	16,7	18,0	19,9	20,2	20,0	20,8	19,6	20,3	20,5
By 1 - 9.999	11,2	11,4	10,1	11,2	13,9	19,9	21,1	22,4	21,9	21,5
By under 1000	1,8	5,6	5,9	8,1	8,5	8,5	8,0	8,0	7,5	7,1
Landdistrikter	56,7	44,8	36,1	26,0	20,1	16,1	15,2	14,9	13,2	12,1
Danmark	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilder: Statistisk Årbog 2017 og Statistikbanken BY1

Befolkningsudvikling og -fordeling på bystørrelser i kommunerne

Behov for at afdække interne flytninger i kommuner set i forhold til køn, alder, socio-økonomiske parametre samt geografi.

Interne flytninger

- hvem flytter til kommunes hovedby, mindre byer og landsbyer?
- hvor mange flytter?
- hvor flytter de fra?
- hvem bliver tilbage?

Tilflyttere

Ved hvor mange tilflyttere og hvor de kommer fra, men

- hvor bosætter tilflytterne sig?
- hvem er de, hvorfor er de kommet?

Hvad efterspørges ift. boligtype, -størrelse, ejerform og beliggenhed?

Befolkningsudvikling- og sammensætning: Hjørring som eksempel

	2009	2011	2013	2015	2017	2018
Personer med dansk oprindelse	63.976	63.097	61.982	60.984	60.205	59.516
Indvandrere	2.533	2.740	3.000	3.595	4.245	4.411
Efterkommere	550	607	687	768	895	972
Samlet befolkning	67.059	66.444	65.669	65.347	65.345	64.899
Indvandrere og efterkommere som andel af samlet befolkning i pct.	4,6	5,0	5,6	6,6	7,9	8,3

Kilde: Statistikbanken, FOLK1C.

Mere end 90 nationaliteter:

- bådflygtninge fra Vietnam i 1970'erne,
- krigsflygtninge fra Bosnien-Hercegovina i midten af 1990'erne og
- gennem de seneste 10-15 år arbejdsindvandrere fra især Polen, Rumænien og Ukraine, de nordiske lande og fra Tyskland.
- i 2015 og 2016 flygtninge og asylansøgere fra Syrien, Afghanistan og Eritrea.

Befolkningsudvikling- og sammensætning: Hjørring som eksempel

Den demografiske profil for indvandrere og efterkommerne er karakteriseret ved:

- at andelen af børn og unge er større sammenlignet med personer med dansk oprindelse og
- at andelen af personer over 65 år væsentlig mindre for indvandrere og efterkommere i forhold til personer med dansk oprindelse.

Indvandringen bidrager dermed positivt til befolkningsudviklingen såvel som bidrager til at 'udfylde et demografisk hul', der hvor de bosætter sig.

Nyt forskningscenter og undersøgelser

Mængde af data og kortlægning af flyttebevægelser, men mangelfuld viden om danskernes flyttemotiver, bolig- og bosætningspræferencer:

- fokus på udvalgte befolkningsgrupper eller med afsæt i geografiske områder,
- undersøgelser af ældre dato.

Center for forskning i regional dynamik og ulighed (REDY), AAU:

- undersøge drivkræfterne bag den regionale udvikling gennem en tværvideenskabelig tilgang,
- undersøge sammenhæng mellem erhvervsudvikling, institutionelle rammer og bosætning.

Mere information på <https://www.redy.aau.dk/>

